

Biology

ชีววิทยาของเซลล์
การหายใจระดับเซลล์
การสังเคราะห์ด้วยแสง

ผศ.ดร.สมาน แก้วไวยุทธ

แบบทดสอบวิทยาศาสตร์ : ชีววิทยาของเซลล์

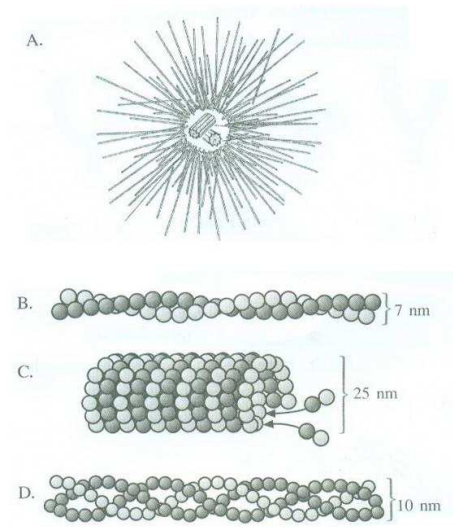
1. เซลล์ที่มีส่วนประกอบดังต่อไปนี้ : ดีเอ็นเอ อาร์เอ็นเอ ไรโบโซม เยื่อหุ้มเซลล์ และไมโทคอนเดรียเป็นเซลล์ของสิ่งมีชีวิตในข้อใด

1. แบคทีเรีย หรือสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน	2. พืช และ โพรทิสต์
3. สัตว์ และ เห็ด รา ยีสต์	4. เป็นไปได้ทั้งข้อ 2 และข้อ 3

2. ออร์แกเนลล์ใดในเซลล์พืชที่ไม่พบดีเอ็นเอ

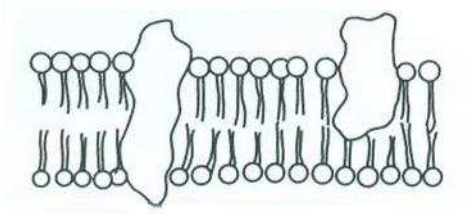
1. นิวเคลียส และ คลอโรพลาสต์	2. แชนแนคิวโอล และ โครโมพลาสต์
3. คลอโรพลาสต์ และ ไมโทคอนเดรีย	4. ไมโทคอนเดรีย และ นิวเคลียส

3. โครงสร้างคู่ใดสัมพันธ์กันมากที่สุด

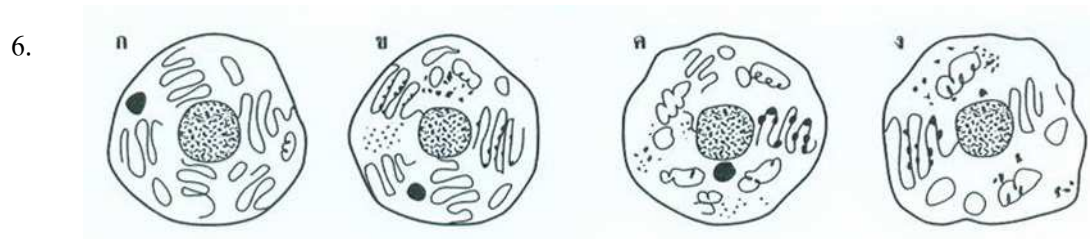
1. A กับ B	2. A กับ C
3. C กับ D	4. B กับ D

4. โครงสร้างในภาพนี้คือเยื่อหุ้มเซลล์ออร์แกเนลล์ใดบ้างที่ห่อหุ้มด้วยเยื่อนี้

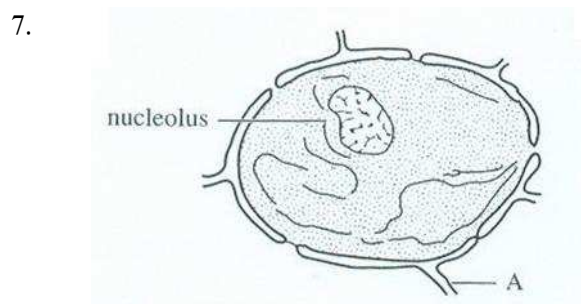
ก. mitochondria	ข. chloroplast
ค. nucleus	ง. ribosome
1. ก	2. ก , ข
3. ก , ข , ค	4. ก , ข , ค , ง

5. โครงสร้างใดในเซลล์ที่เกี่ยวข้องกับการสะสมอาหารและการสะสมพิษ ตามลำดับ
1. ลิพิดโคพลาสต์และไลโซโซม
  2. พุคเวคิวโอลและไลโซโซม
  3. พุคเวคิวโอลและแซบเวคิวโอล
  4. ลิพิดโคพลาสต์และแซบเวคิวโอล

เซลล์จากตัวของคนที่เป็นโรคพิษสุรา ควรมีลักษณะอย่างแผนภาพใด

1. ก
2. ข
3. ค
4. ง

ท่อ A ในแผนภาพนี้เชื่อมโยงกับโครงสร้างใดบ้าง

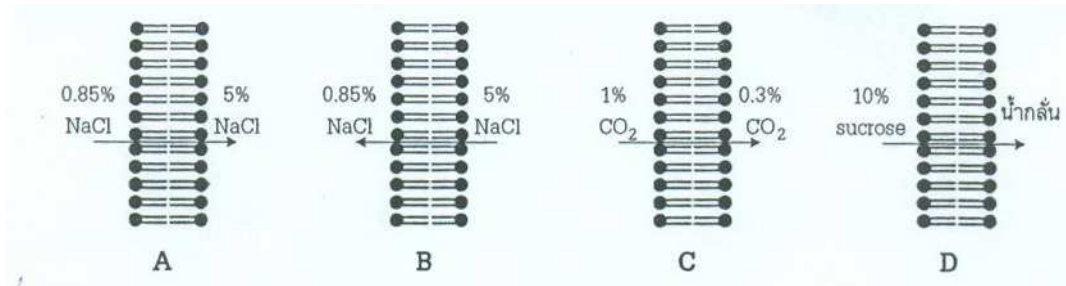
- ก. endoplasmic reticulum
- ข. spindle fibre
- ค. Ribosome
- ง. microtubule

1. ก
2. ข
3. ก , ค
4. ข , ง

8. จากการนำแผ่นสไลด์ที่มีอักษร “P” ที่เรียงกันตามยาว 20 ตัว ไปส่องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์แบบใช้แสงที่มีกำลังขยายของเลนส์ใกล้วัตถุกำลังขยาย 10 เท่า เห็นภาพอักษรตัว “P” 12 ตัวเรียงต่อกัน เมื่อเพิ่มกำลังขยายของเลนส์ใกล้วัตถุเป็น 40 เท่า จะเห็นอักษรตัว “P” กี่ตัว และจะเห็นภาพผ่านกล้องจุลทรรศน์เป็นลักษณะใด

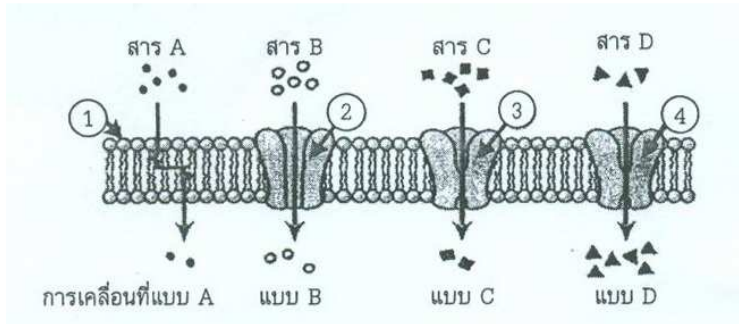
1. 3 และ **q**
2. 3 และ **d**
3. 4 และ **b**
4. 4 และ **P**

9. จากรูป ถ้ามีเยื่อหุ้มเซลล์ชนิดหนึ่งกั้นกลางสารละลายสองข้างที่กำหนดให้ และลูกศรแสดงทิศทางการเคลื่อนที่ของสารผ่านเยื่อหุ้มเซลล์ที่เกิดขึ้น รูปใดแสดงการเกิดออสโมซิส (osmosis) ได้ถูกต้องที่สุด

1. A	2. B
3. C	4. D

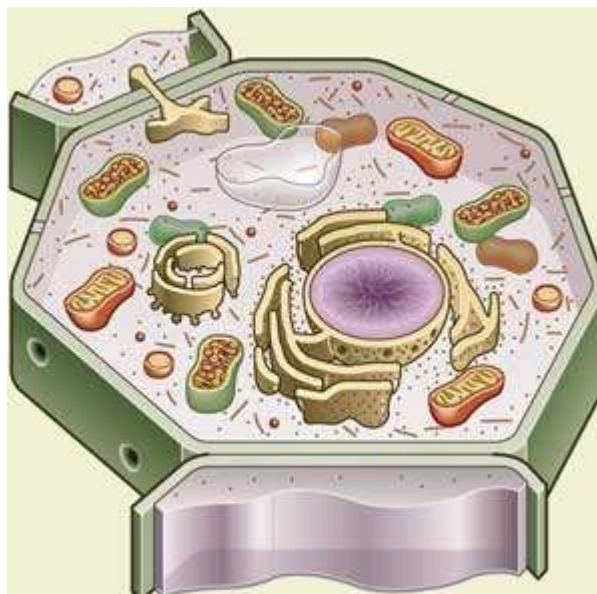
10. จากรูปแสดงการเคลื่อนที่ 4 แบบ ของสาร 4 ชนิด ผ่านเยื่อหุ้มเซลล์ที่เกิดขึ้นได้ตามทิศทางการเคลื่อนที่ โดยหมายเลข 1 – 4 เป็นสารประกอบชนิดต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของเยื่อหุ้มเซลล์

การเคลื่อนที่แบบใดเป็นการแพร่แบบฟาซิลิเทต

1. B	2. C
3. A และ B	4. C และ D

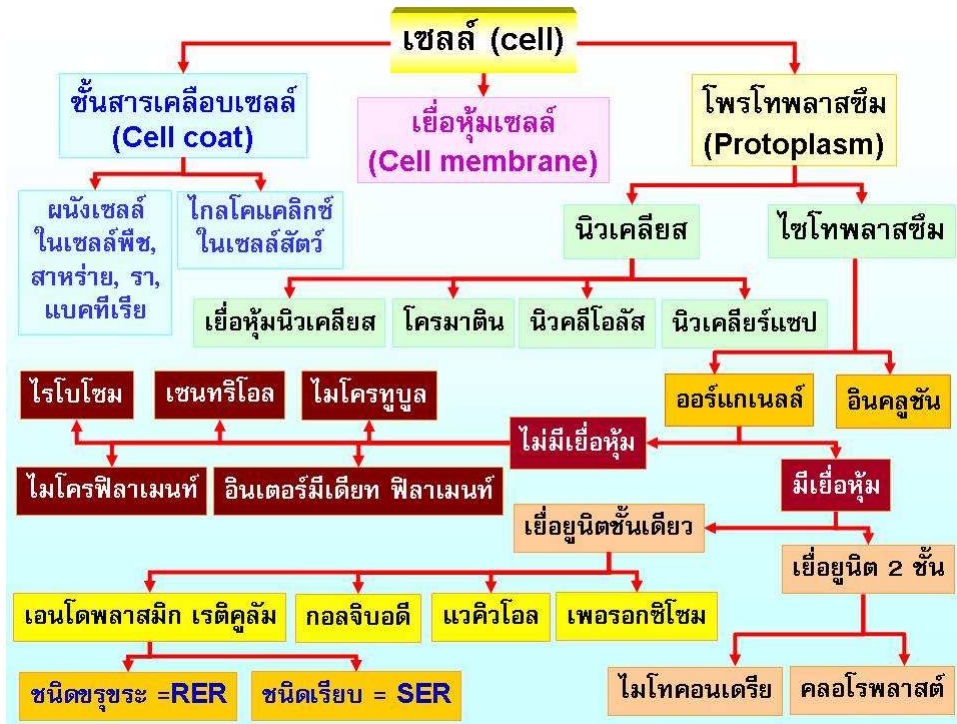
เซลล์ของสิ่งมีชีวิต

เซลล์สิ่งมีชีวิต (Cells of organisms)

โครงสร้างของเซลล์

โครงสร้างของเซลล์ ที่ได้จากการศึกษาด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน มีดังนี้

เยื่อหุ้มเซลล์ (Cell membrane)

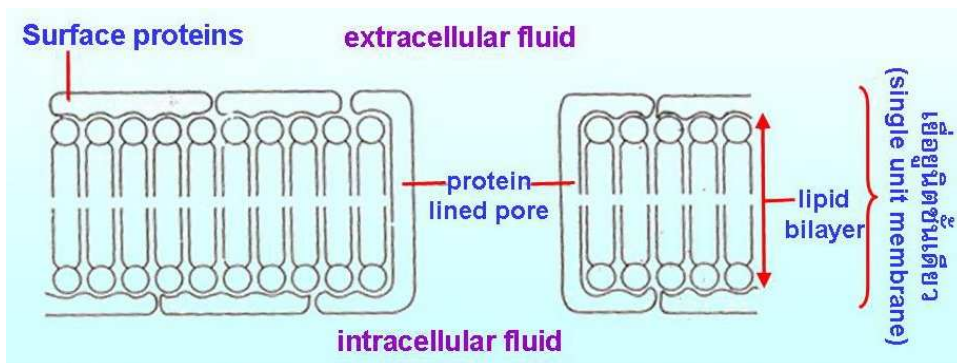
ประกอบด้วย ไขมัน (Phospholipid) โปรตีน นอกจากนี้ยังมีคาร์โบไฮเดรตเล็กน้อย

โครงสร้าง

สมมติฐานอธิบายโครงสร้างของเยื่อหุ้มเซลล์มี 2 แนวคิดที่สำคัญ คือ Unit membrane และ Fluid mosaic model

1. เยื่อเยื่อ (Unit membrane)

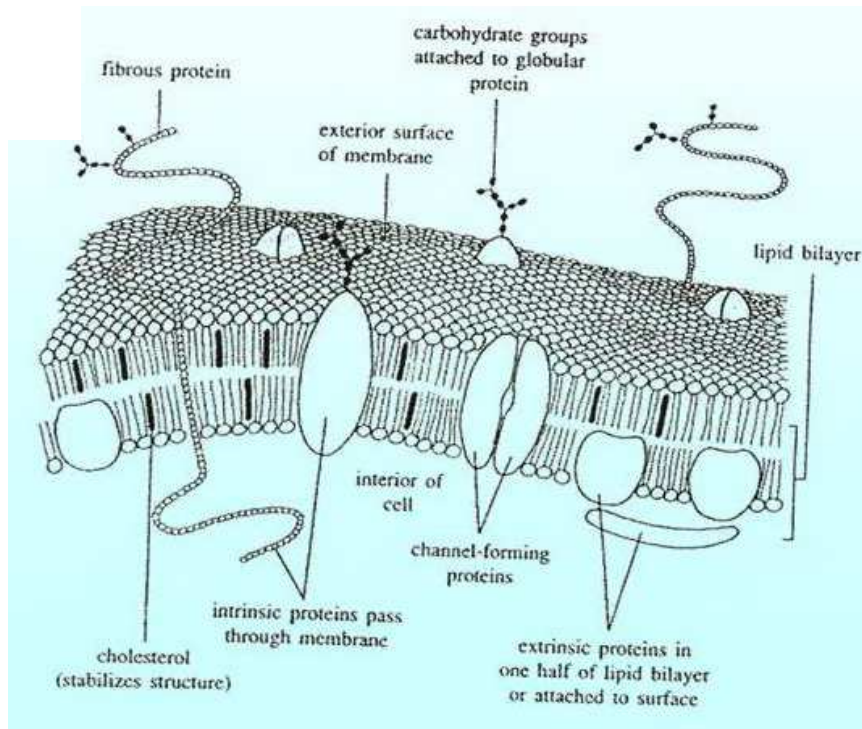
ไขมันจะเรียงตัวเป็น 2 ชั้น และมีโปรตีนขนานอยู่ 2 ข้างของไขมัน

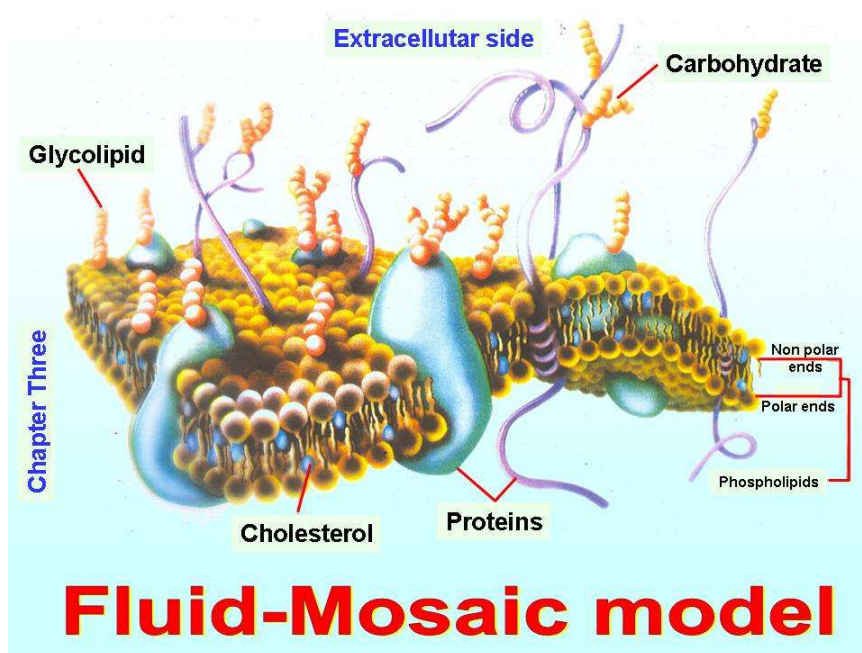
เยื่อเยื่อของเยื่อหุ้มเซลล์ตาม โครงแบบของ Davson - Danielli

2. ฟลูอิด-โมเสก โมเดล (Fluid-mosaic model)

ไขมันจะเคลื่อนที่ได้ และมีโปรตีนลักษณะเป็นก้อนแทรกอยู่ในระหว่างชั้นของไขมัน

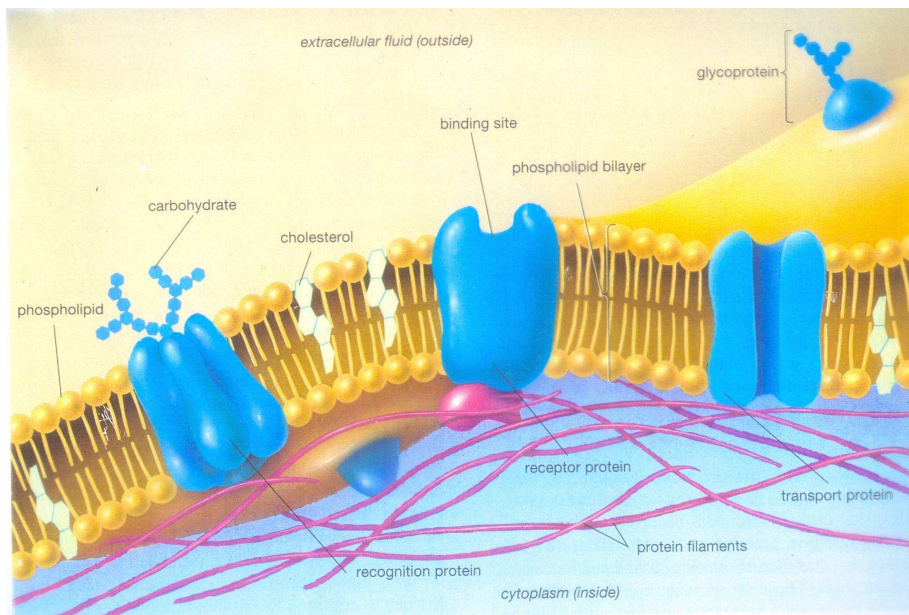
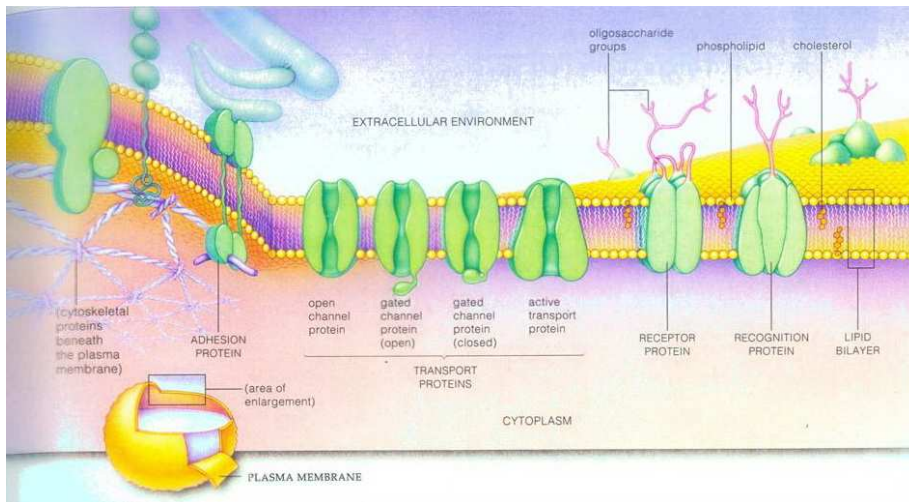

นักวิทยาศาสตร์ ยอมรับ ฟลูอิด-โมเสก โมเดล มากกว่า

หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์

1. เป็นเยื่อเลือกผ่าน (Semi-permeable membrane) → เป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุด
2. เป็น receptor site → รับสาร
3. Recognition → จดจำสาร
4. Carrier protein

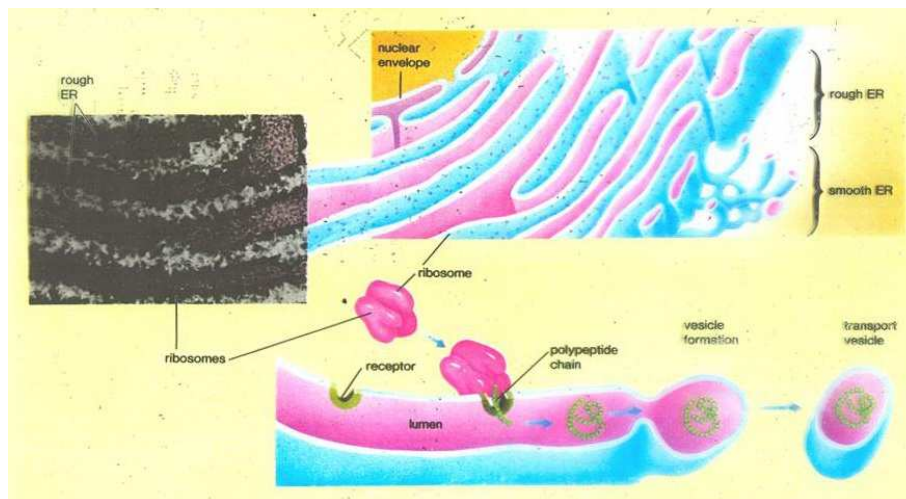
ไซโทพลาซึม (cytoplasm)

- Cytoplasmic inclusion เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น อาหารสะสม ได้แก่ หยอดไขมัน เม็ดแป้งหรือพวกผลึกต่างๆ
- Organelle (ออร์แกเนลล์) เป็นโครงสร้างที่ทำหน้าที่เฉพาะอย่างของเซลล์ เปรียบเสมือนบุคลากรในบริษัท หรือคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม

หน้าที่ของออร์แกเนลล์ต่างๆ

ออร์แกเนลล์ที่มีเยื่อชั้นเดียว

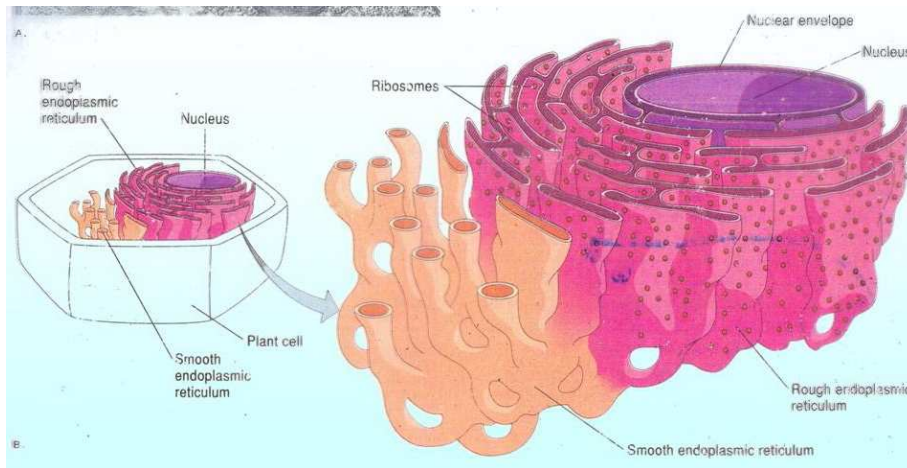
ออร์แกเนลล์	หน้าที่
<p>1. เอนโดพลาสมิก เรติคิวลัม (endoplasmic reticulum) มีลักษณะเป็นเยื่อบางๆ ชั้นเดียว พับซ้อนไปมา แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ</p> <p>1.1 เอนโดพลาสมิก เรติคิวลัม ชนิดขรุขระ หรือชนิดหยาบ (rough endoplasmic reticulum = RER)</p> <p>โครงสร้าง เป็น ER ที่มีไรโบโซมเกาะอยู่มากมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างโปรตีนส่งออกไปชั้นนอกเซลล์ (exoprotein) - พบมากในตับอ่อน ลำไส้เล็ก ต่อมใต้สมอง - ลำเลียงสารภายในเซลล์ (Intracellular transport)

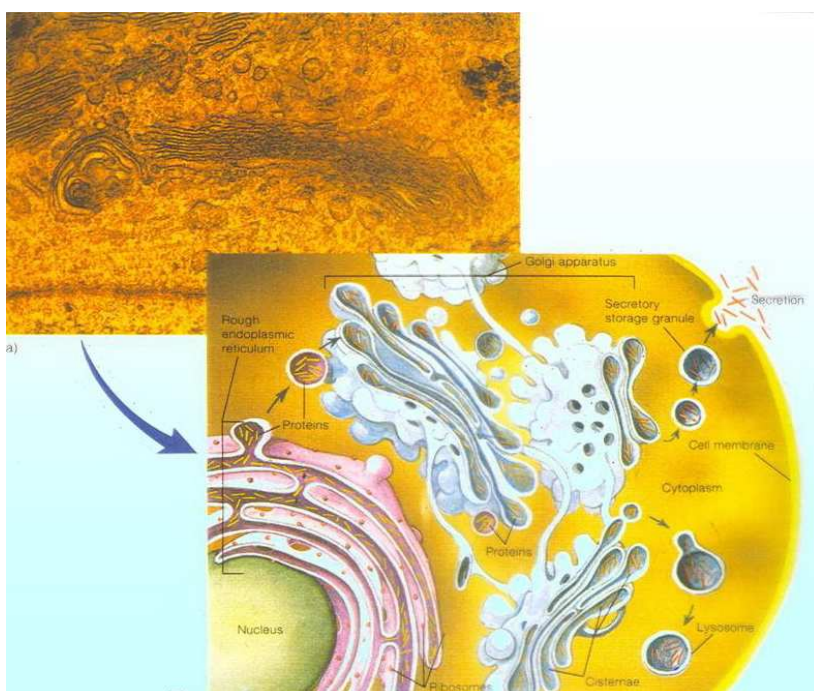
ERE = intracellular transport

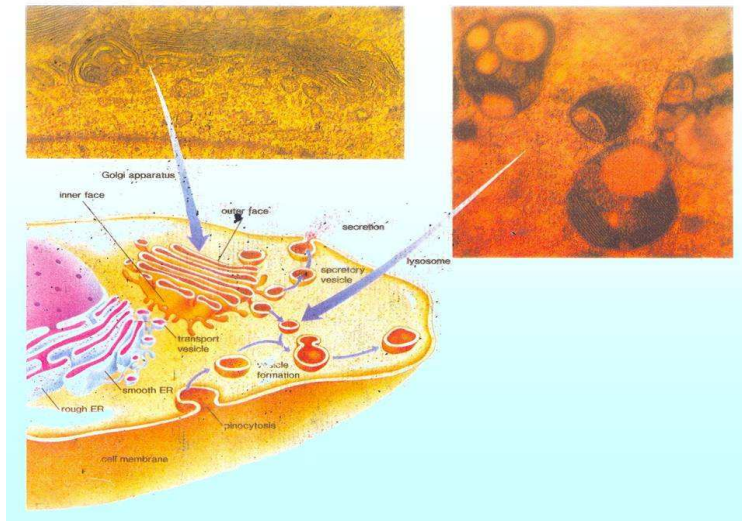
ออร์แกเนลล์	หน้าที่
<p>1.2 เอนโดพลาสมิก เรติคิวลัม ชนิดเรียบ (Smooth endoplasmic reticulum = SER)</p> <p>โครงสร้าง เป็น ER ที่ไม่มีไรโบโซมเกาะอยู่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างไขมันเดิมเข้าไปในโปรตีนที่สร้างจาก RER กลายเป็น lipoprotein 2. สร้างสารสเตียรอยด์ จึงพบมากในต่อมหมวกไตชั้นนอก คอร์ปัสคูลูเทียมในรังไข่และเซลล์อินเตอร์สติเชียลในอัณฑะ 3. กำจัดสารพิษในร่างกายจึงพบ SER มากในเซลล์ตับ 4. ควบซึมไขมัน พบมากในเซลล์ผนังของวิลลัส

ออร์แกเนลล์	หน้าที่
<p>2. กอลจิ คอมเพลกซ์ (Golgi complex)</p> <p>โครงสร้าง ลักษณะเป็นถุงแบนๆ โดยปลายถุงพองเป็นกระเปาะ และเรียงซ้อนกันเป็นตึ๊งๆ ตั้งละ 5-15 ถุง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. รับโปรตีนมาจาก RER แล้วนำมาตกแต่งโดย <ul style="list-style-type: none"> - อดให้แน่น - สร้างคาร์โบไฮเดรตเพิ่มเติมเข้าไปกลายเป็น glycoprotein - สร้างเยื่อล้อมรอบ โปรตีนและหลุดออกมาเป็นถุง (Transport vesicle) 2. สร้างคาร์โบไฮเดรตโมเลกุลใหญ่ เช่น แป้ง ไกลโคเจน และเซลลูโลส 3. สร้างสารอีนาเมล (enamel) เคลือบฟัน 4. สร้างเมือก จึงพบมากในต่อมสร้างเมือกต่อมน้ำลาย

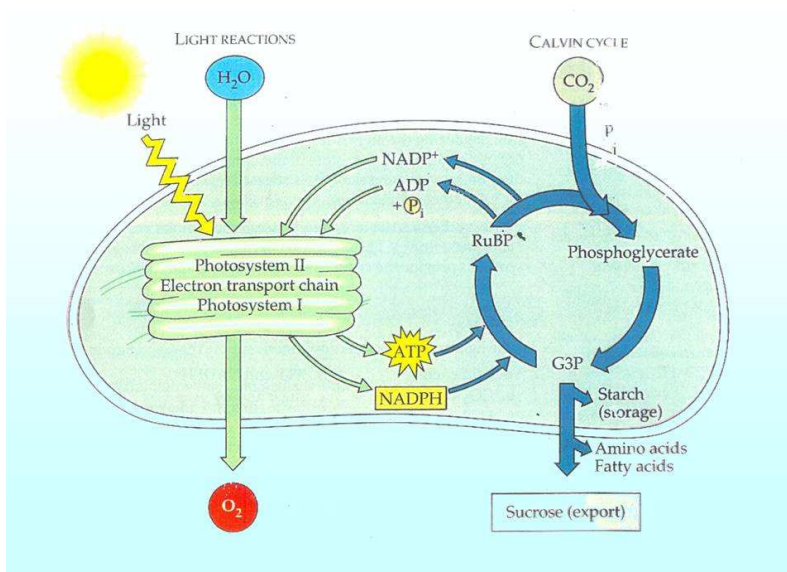
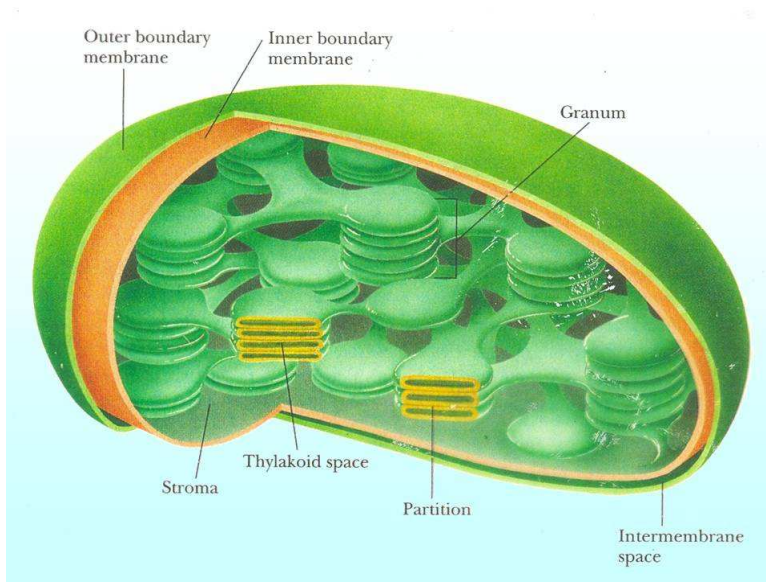

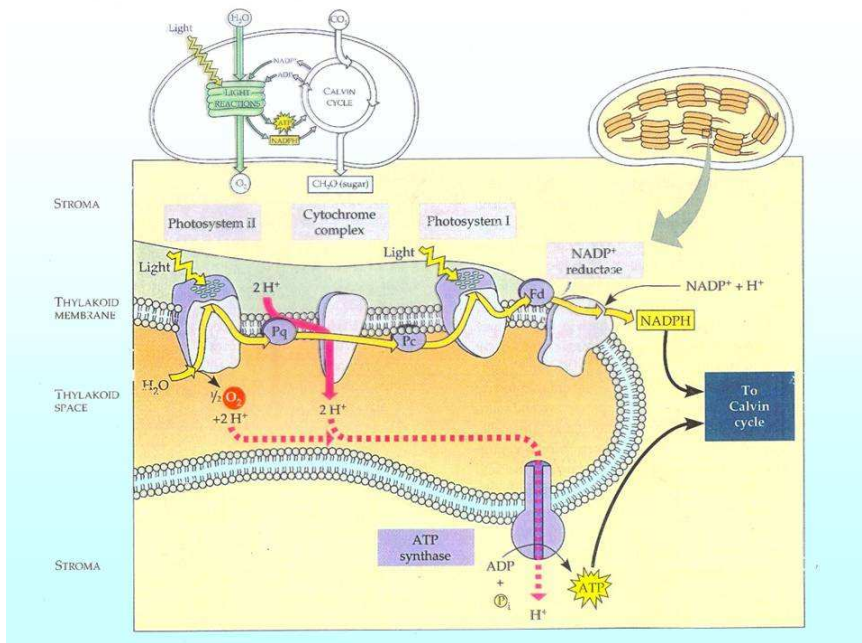

ออร์แกเนลล์	หน้าที่
<p>3. ไลโซโซม (lysosome)</p> <p>โครงสร้าง เป็นถุงกลมๆ ภายในบรรจุเอนไซม์ hydrolytic สำหรับย่อยอาหารและบรรจุเอนไซม์ acid phosphatase</p> <p>- พบเฉพาะในเซลล์สัตว์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ย่อยอาหารที่เซลล์กินเข้าไป ซึ่งย่อยได้ทั้งโปรตีน ไขมัน และคาร์โบไฮเดรต เทียบได้กับลำไส้เล็ก และตับอ่อน 2. ย่อยสลายออร์แกเนลล์ตัวเอง และย่อยสลายเซลล์เมื่อเซลล์หมดอายุ เรียกกระบวนการนี้ว่า Autolysis 3. กำจัดสิ่งแปลกปลอมที่เข้าไปในเซลล์ เช่น แบคทีเรีย จึงพบมากในเซลล์เม็ดเลือดขาว พวก Monocyte และ Neutrop
<p>4. แวกิวโอล (Vacuole) มี 4 ชนิด คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sap vacuole พบในเซลล์พืช 2. Food vacuole พบในโพรโตซัว และสัตว์ชั้นต่ำ 3. Contractile vacuole พบเฉพาะในโพรโตซัวน้ำจืด 4. Fat vacuole พบในเซลล์ไขมัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เก็บสะสมของเสีย เช่น ผลึก Calcium oxalate 2. บรรจุรงควัตถุ Anthocyanin ทำให้กลีบดอกมีสีแดง ชมพู ม่วง น้ำเงิน 3. สะสม Sucrose, คาเฟอีน, น้ำมันหอมระเหย <p>- บรรจุอาหารที่เซลล์กินเข้ามาเพื่อรอการย่อยจากน้ำย่อยของไลโซโซม</p> <p>- ขจัดน้ำที่มากเกินไปออกจากเซลล์ เทียบได้กับไตคนเรา</p> <p>- เก็บสะสมไขมัน</p>
<p>5. เพอรอกซิโซม (Peroxisome)</p>	<p>ภายในบรรจุเอนไซม์ Catalase ใช้ย่อยสลายไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ (H_2O_2) ให้เป็น H_2O และ O_2</p> $2H_2O_2 \xrightarrow{\text{Catalase}} 2H_2O + O_2$

ออร์แกเนลล์ที่มีเยื่อเยื่อ 2 ชั้น

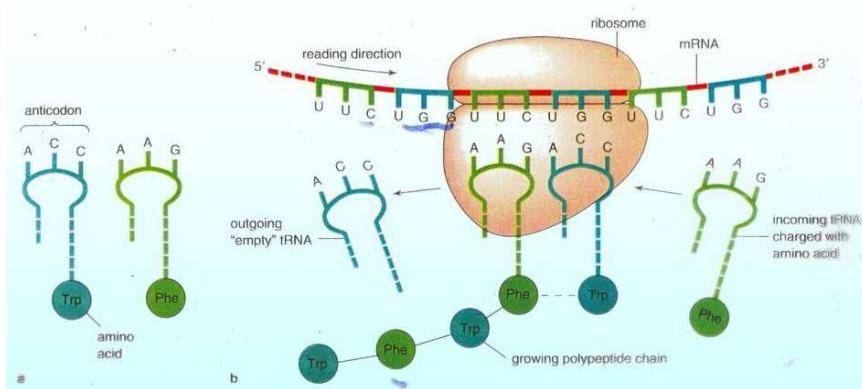
ออร์แกเนลล์	หน้าที่
1. ไมโทคอนเดรีย (mitochondria)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นแหล่งสร้างพลังงานในรูปสารอินทรีย์พลังงานสูง (ATP = Adenosine triphosphate) จากการหายใจแบบใช้ O_2 ของเซลล์ เปรียบเสมือนเป็นโรงผลิตไฟฟ้าของเซลล์ (Powerhouse of cell) - พบมากในแคมเบียมของพืช ในคนมีมากที่สุด เซลล์กล้ามเนื้อหัวใจ
2. คลอโรพลาสต์ (Chloroplast)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเม็ดสี (plastid) ที่มีสีเขียวทำหน้าที่สังเคราะห์แสงพบเฉพาะในสาหร่าย (ยกเว้นสาหร่ายสีเขียวแกมน้ำเงิน) และพืช

ออร์แกเนลล์ที่ไม่มีเยื่อหุ้มรอบ

ออร์แกเนลล์	หน้าที่
1. ไรโบโซม (ribosome)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นออร์แกเนลล์ที่มีขนาดเล็กที่สุด - สร้างโปรตีนโดยพบอยู่ในโครงสร้างต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. ลอยเป็นอิสระในไซโทพลาซึม สร้างโปรตีนไว้ใช้ในเซลล์เอง เช่น พบในเซลล์กล้ามเนื้อ 2. เกาะอยู่ที่ผิวนอกของ ER กลายเป็น RER ทำหน้าที่สร้างโปรตีนส่งไปใช้นอกเซลล์ 3. เกาะอยู่ที่เยื่อหุ้มนิวเคลียสบรรจุอยู่ในไมโทคอนเดรียและคลอโรพลาสต์

ประเภทของเซลล์

Prokaryotic cell

ตัวอย่าง แบคทีเรีย สาหร่ายสีเขียว
แกมมาเงิน ไมโคพลาสมา
คลาไมเดีย

➤ ไม่มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส จึงเรียกว่าไม่มี
นิวเคลียส แต่มักเรียกเป็นนิวคลีอยด์

(nucleoid)

➤ ไม่มีออร์แกเนลล์ชนิดมีเยื่อหุ้ม

➤ ไม่มี Centriole

➤ ไม่มี Cytoskeleton

➤ ไม่มี Meiosis

➤ ผนังเซลล์เป็นสาร Peptidoglycan

Microtubule

Microfilament

Intermediate filament

- มี Ribosome

- มี DNA

Eukaryotic cell

โพรโตซัว สาหร่าย (ยกเว้น
สาหร่าย สีเขียวแกมมาเงิน)

เห็ด รา ยีสต์ ราเมือก พืช
และสัตว์

➤ มีเยื่อหุ้มนิวเคลียส จึงเรียกว่า
มีนิวเคลียส

➤ มีออร์แกเนลล์ชนิดมีเยื่อหุ้ม

➤ มี Centriole

➤ มี Cytoskeleton

➤ มี Meiosis

➤ ผนังเซลล์เป็นสาร Cellulose

- มี RNA

การหายใจระดับเซลล์ Cellular Respiration

- ข้อใดถูกต้อง
  - กระบวนการหมักในยีสต์เกิดขึ้นเมื่อเซลล์มีความต้องการใช้ออกซิเจน
  - กระบวนการถ่ายเทอิเล็กตรอนในไมโทคอนเดรียเกิดขึ้นเฉพาะในภาวะที่มีออกซิเจน
  - การเกิดคาร์บอนไดออกไซด์จากกระบวนการสลายอาหาร เกิดขึ้นเฉพาะในไมโทคอนเดรีย
  - การสร้าง ATP ในกระบวนการสลายอาหารแบบใช้ออกซิเจนมาจากการทำงานของ ATP synthase เท่านั้น
- ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการสลายสารอาหารระดับเซลล์
  - เมื่อได้รับออกซิเจนเพียงพอเซลล์สัตว์ทั่วไปจะมีกระบวนการสลายลิพิดเป็นคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำ
  - ตัวนำอิเล็กตรอนที่สำคัญในกระบวนการสลายอาหาร คือ NAD^+ และ FAD
  - NADH เป็นตัวให้อิเล็กตรอน และ NAD^+ เป็นตัวรับอิเล็กตรอนในกระบวนการถ่ายเทอิเล็กตรอนที่เกิดขึ้นในไมโทคอนเดรีย
  - ไกลโคไลซิสเกิดในไซโทพลาซึมของเซลล์ยูคาริโอต (eukaryote)
- ข้อใดถูก
  - การสลายกลูโคส 1 โมเลกุลในเซลล์ทุกชนิดให้พลังงานเท่ากัน
  - การสลายกลูโคสในวัฏจักรเครบส์ของเซลล์กล้ามเนื้อ ทำให้เกิดกรดซึ่งเป็นสาเหตุของการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
  - ในการสลายโปรตีน หมู่อะมิโนจะถูกตัดออกจากโมเลกุลของกรดอะมิโน แล้วถูกเปลี่ยนไปเป็นแอมโมเนียและยูเรีย
  - ในการหายใจแบบใช้ออกซิเจนนั้น ออกซิเจนจะถูกใช้ในกระบวนการการถ่ายเทอิเล็กตรอน โดยเป็นตัวรับอิเล็กตรอนตัวแรก
- ปฏิกิริยาไกลโคไลซิส วัฏจักรเครบส์ และกระบวนการการถ่ายเทอิเล็กตรอน เกิดขึ้นที่ตำแหน่งใดในเซลล์ตามลำดับ
  - ไซโทซอล เมทริกซ์ของไมโทคอนเดรีย และเยื่อหุ้มชั้นในของไมโทคอนเดรีย
  - ไซโทซอล เยื่อหุ้มชั้นนอกของไมโทคอนเดรีย และ เยื่อหุ้มชั้นในของไมโทคอนเดรีย
  - นิวเคลียส เมทริกซ์ของไมโทคอนเดรีย และช่องว่างระหว่างเยื่อหุ้มไมโทคอนเดรีย
  - นิวเคลียส เยื่อหุ้มชั้นนอกของไมโทคอนเดรีย และช่องว่างระหว่างเยื่อหุ้มไมโทคอนเดรีย
- สารในข้อใดอยู่ในวัฏจักรเครบส์
  - ไพรูเวต
  - แอซิติลโคเอนไซม์ เอ
  - NADH
  - ซักซินेट

6. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการรับอิเล็กตรอนในกระบวนการหายใจระดับเซลล์

ก. FAD เป็นตัวรับอิเล็กตรอนในวัฏจักรเครบส์

ข. กรดไพรูวิกสามารถรับอิเล็กตรอนจาก NADH

ค. NAD^+ เป็นตัวรับอิเล็กตรอนที่อยู่ที่ยึดหุ้มชั้นในของไมโทคอนเดรีย

ง. ออกซิเจนเป็นตัวรับอิเล็กตรอนที่อยู่ในช่องว่างระหว่างเยื่อหุ้มในไมโทคอนเดรีย

1. ก ข

2. ข ค

3. ค ง

4. ก ง

7. ไมโทคอนเดรียสร้าง ATP โดยใช้พลังงานที่ได้จากการไหลของ H^+ ผ่านเยื่อหุ้มชั้นในของไมโทคอนเดรียเข้าสู่เมทริกซ์ โดยมีโปรตีน ATP synthase ทำหน้าที่เสมือนท่อที่ยอมให้ H^+ ไหลผ่านเยื่อหุ้มได้ กลไกแบบนี้เป็นการขนส่งสารแบบใด

1. osmosis

2. diffusion

3. active transport

4. facilitated diffusion

8. ระดับพลังงานของสารต่างๆ ในกระบวนการถ่ายทอดอิเล็กตรอนเป็นอย่างไร

1. $\text{FAD} \rightarrow \text{NADH} \rightarrow$ ไซโทโครม b $\rightarrow$ a $\rightarrow$ c

2. $\text{NADH} \rightarrow \text{FAD} \rightarrow$ ไซโทโครม b $\rightarrow$ c $\rightarrow$ a

3. ไซโทโครม a $\rightarrow$ b $\rightarrow$ c $\rightarrow$ $\text{FAD} \rightarrow \text{NADH}$

4. ไซโทโครม b $\rightarrow$ a $\rightarrow$ c $\rightarrow$ $\text{NADH} \rightarrow \text{FAD}$

9. จากภาพข้างล่างนี้ บริเวณใดที่มีปฏิกิริยา glycolysis

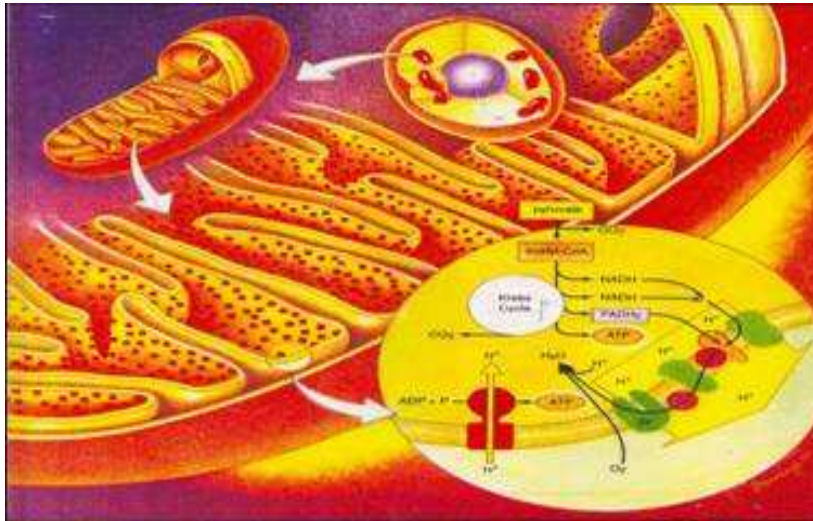
1. ก

2. ข

3. ค

4. ง

ชีววิทยา : การหายใจระดับเซลล์

การหายใจระดับเซลล์ : CELLULAR RESPIRATION

There are two types of cellular respiration

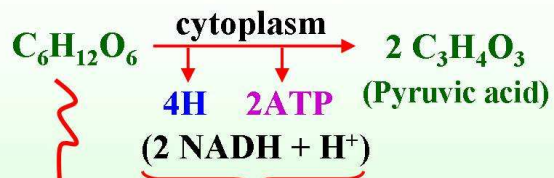
I. Aerobic respiration

- 1.1 Glycolysis
- 1.2 Pyruvate oxidation
- 1.3 Krebs cycle
- 1.4 Electron transport system (ETS)

II. Anareobic respiration

- 2.1 Glycolsis
- 2.2 Fermentation
  - Alcoholic fermentation
  - Lactic acid fermentation

Glycolysis

ผลลัพธ์

1. $\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_3$ 2 โมเลกุล
2. ATP สุทธิ 2 โมเลกุล (เกิด 4 ATP, ใช้ 2 ATP)
3. 4H (2 NADH + H⁺)

➡ เกิดใน cytoplasm ◀

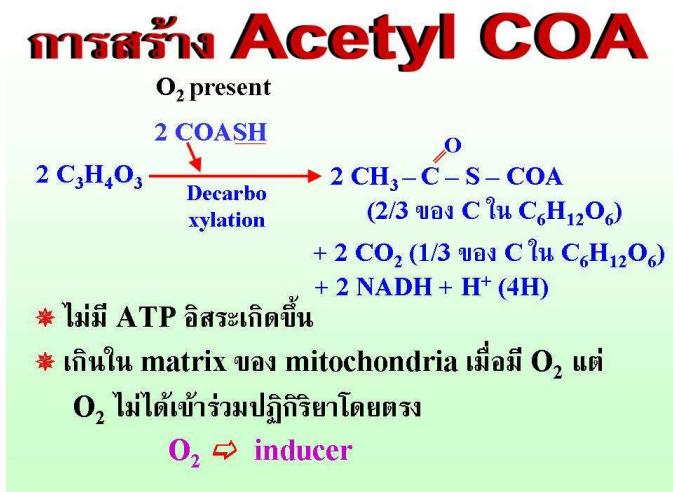

ไกลโคลิซิส

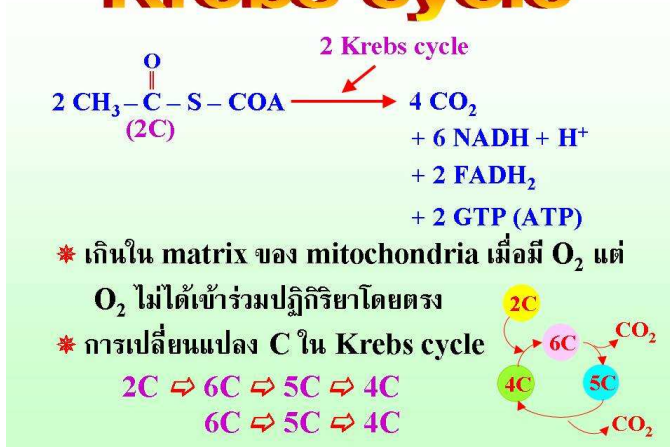
1. ไกลโคลิซิส เป็นกระบวนการสลายกลูโคสหรือไกลโคเจนไปเป็นกรดไพรูวิก ($C_3H_4O_3$) ซึ่งเกิดในไซโทพลาซึมของเซลล์ทุกเซลล์ไม่ว่าจะมีแก๊สออกซิเจน (O_2) หรือไม่มีก็ตาม แต่ไม่ใช่แก๊สออกซิเจนเข้าร่วมปฏิกิริยา
2. ถ้าเริ่มต้นจากกลูโคส 1 โมเลกุล จะได้
  - 2.1 กรดไพรูวิก 2 โมเลกุล
  - 2.2 $NADH + H^+$ 2 โมเลกุล (4H)
  - 2.3 ATP สุทธิ 2 โมเลกุล

การออกซิเดชันกรดไพรูวิก

1. การออกซิเดชันกรดไพรูวิกหรือการสร้างอะซิติลโคเอนไซม์ เอ เป็นปฏิกิริยาออกซิเดชันของกรดไพรูวิกไปเป็นอะซิติลโคเอนไซม์ เอ ($CH_3 - \overset{O}{\parallel} C - S - COA$) ซึ่งเกิดในเมทริกซ์ (matrix) ของไมโทคอนเดรียเมื่อมี O_2 เป็นตัวเหนี่ยวนำ (inducer) ไม่ใช่ O_2 เข้าร่วมปฏิกิริยา
2. ถ้าเริ่มต้นจากกลูโคส 1 โมเลกุล หรือกรดไพรูวิก 2 โมเลกุล จะได้
  - 2.1 อะซิติลโคเอนไซม์ เอ 2 โมเลกุล
  - 2.2 CO_2 2 โมเลกุล
  - 2.3 $NADH + H^+$ 2 โมเลกุล (4H)

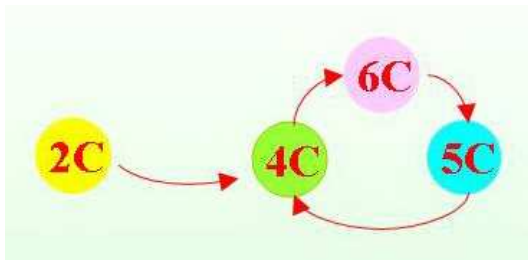
Krebs cycle

วัฏจักรเครบส์

1. วัฏจักรเครบส์ เป็นปฏิกิริยาออกซิเดชันของอะซิติล โคเอนไซม์ เอ ไปเป็น CO₂ ซึ่งเกิดที่เมทริกซ์ของไมโทคอนเดรียเมื่อมี O₂ แต่ไม่ใช่ O₂ เข้าร่วมปฏิกิริยา
2. ถ้าเริ่มต้นจากกลูโคส 1 โมเลกุล หรืออะซิติลโคเอนไซม์ เอ 2 โมเลกุล จะได้
  - 2.1 CO₂ 4 โมเลกุล (2 CO₂ / วัฏจักรเครบส์)
  - 2.2 NADH + H⁺ 6 โมเลกุล (3 NADH + H⁺ / วัฏจักรเครบส์)
  - 2.3 FADH₂ 2 โมเลกุล (1 FADH₂ / วัฏจักรเครบส์)
  - 2.4 GTP 2 โมเลกุล (1 GTP / วัฏจักรเครบส์)

(GTP เมื่อเกิดปฏิกิริยาไฮโดรลิซิสจะให้พลังงานเท่ากับ ATP)
3. ลำดับการเปลี่ยนแปลงของคาร์บอน (C) ในวัฏจักรเครบส์เป็นดังนี้ คือ 6C → 5C → 4C หรือ 2C → 6C → 5C → 4C หรือ

4. วัฏจักรเครบส์ เป็นปฏิกิริยาที่สลายสารอาหารอินทรีย์ให้เป็น CO₂ โดยสมบูรณ์ และเป็นปฏิกิริยาที่เกิดไฮโดรเจนพลังงานสูง (H) มากที่สุดถึง 2 ใน 3 ของ H ทั้งหมดจากกลูโคส (16/24)

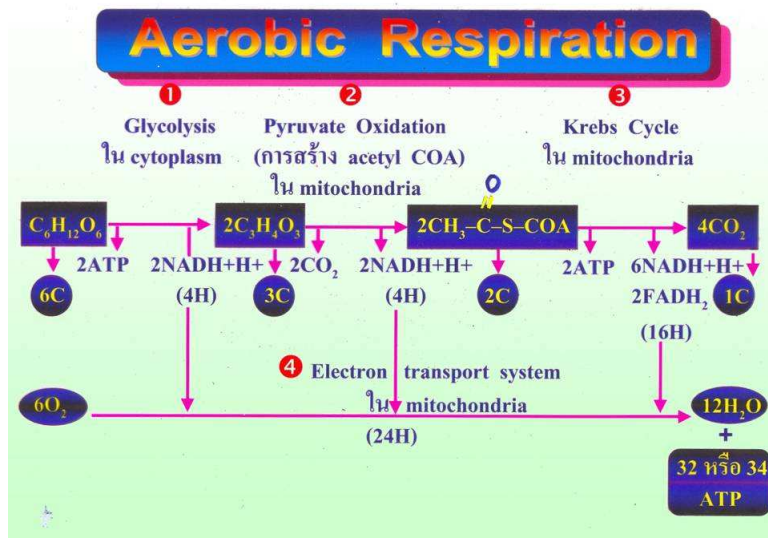
ความสำคัญของ Krebs cycle

1. สลายสารอาหารอินทรีย์ (C – อินทรีย์) ให้เป็นสารอนินทรีย์ (CO_2) ได้หมดสิ้นสมบูรณ์
2. เกิด H พลังงานสูงมากที่สุด

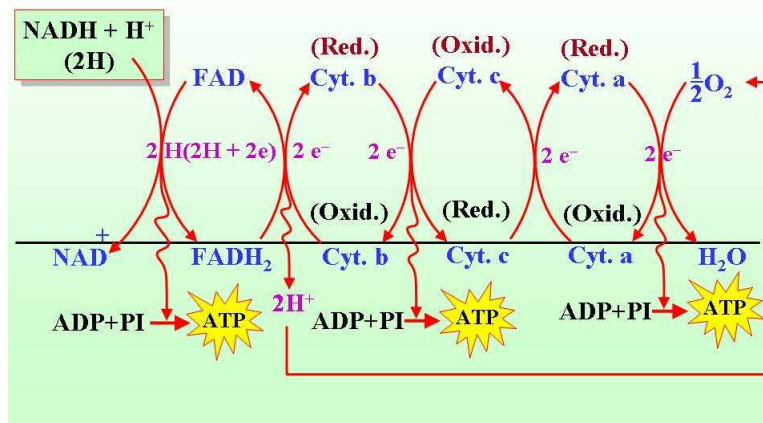

2/3 ของ H จาก $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$
(16/24 H)

3. ปฏิกริยากลางของการสลายทั้ง Carbohydrate, Lipid, Protein

Electron transport system :

Electron transport system (ETS)

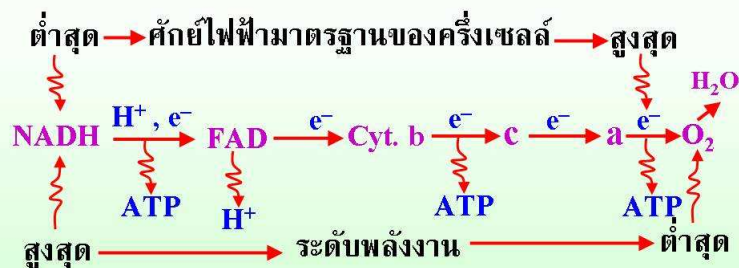
(NADH + H⁺, FADH₂)

O₂ = Hydrogen acceptor

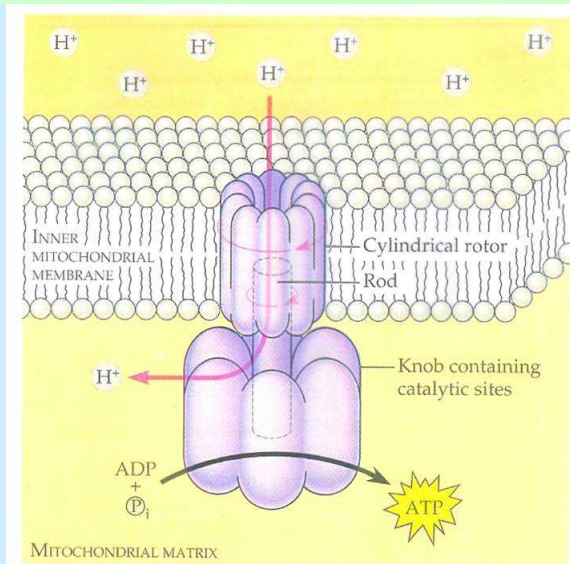
เกิดที่ Innermembrane of cristae of mitochondria

* ลำดับการถ่ายทอดอิเล็กตรอน

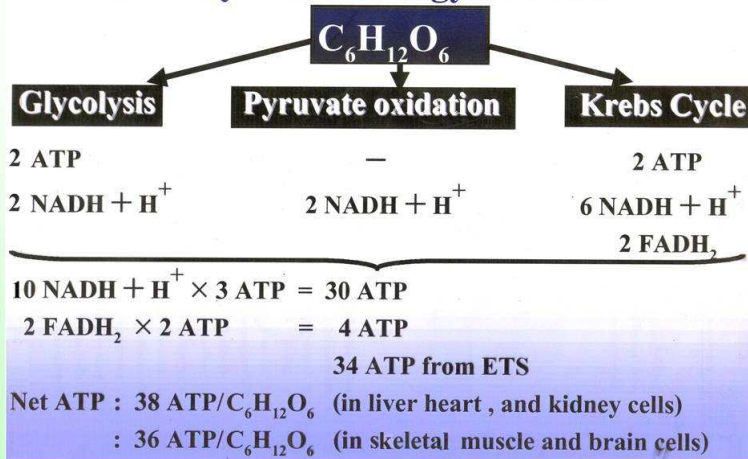

* ผลิต ATP มากที่สุด

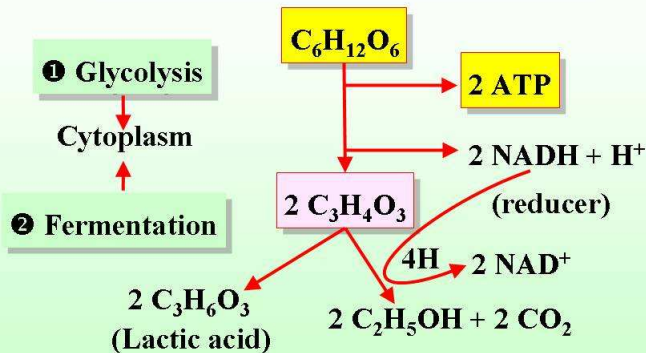
O₂ = Hydrogen acceptor

Summary of the Energy Harvest

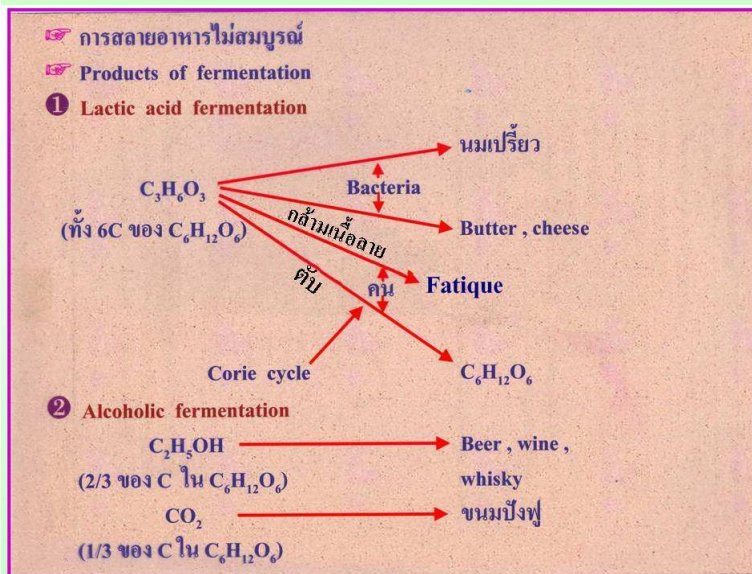

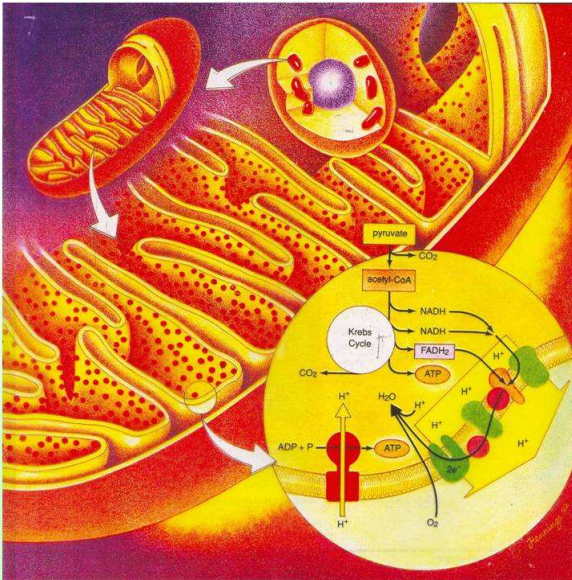
Anaerobic respiration

• $\text{C}_3\text{H}_4\text{O}_3 \rightleftharpoons$ Hydrogen acceptor

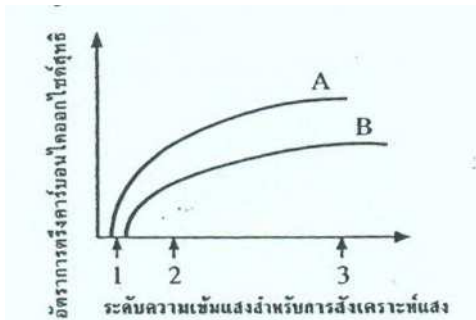
• $2 \text{ ATP}/\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6 \rightleftharpoons$ น้อยเป็น 18 หรือ 19 เท่าของแบบใช้ O_2

การสังเคราะห์ด้วยแสง (Photosynthesis)

- ข้อใดเรียงขนาดของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงจากใหญ่ไปเล็ก
  1. คลอโรฟิลล์ แอนเทนนา คลอโรพลาสต์
  2. คลอโรพลาสต์ คลอโรฟิลล์ แอนเทนนา
  3. คลอโรพลาสต์ แอนเทนนา คลอโรฟิลล์
  4. แอนเทนนา คลอโรฟิลล์ คลอโรพลาสต์
- จากภาพข้างล่างซึ่งทำการทดลองในภาวะที่ปัจจัยอื่นๆ เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชทั้งสองชนิด ข้อใดถูกต้อง

- จุดอิ่มตัวของแสงของพืช A ต่ำกว่าพืช B
  - ที่ระดับความเข้มแสง 1 2 และ 3 พืช A ควรใช้อัตราการเจริญเติบโตสูงกว่าพืช B
  - ที่ระดับความเข้มแสง 1 พืช A สามารถอยู่รอดได้แต่พืช B จะตายในที่สุด
1. ก ข
  2. ข ค
  3. ก ค
  4. ก ข ค
- แหล่งพลังงานที่นำมาสร้าง ATP จาก ADP + Pi ในการถ่ายทอดอิเล็กตรอนแบบไม่เป็นวัฏจักรของปฏิกิริยาแสง (light reaction) ของพืชเกิดจากข้อใด
    1. พลังงานที่รังควัดดูดซับไว้
    2. พลังงานที่เกิดขึ้นระหว่างการถ่ายทอดอิเล็กตรอน
    3. ความแตกต่างของความเข้มข้นของโปรตอนระหว่างภายนอกและภายในของไทลาคอยด์
    4. ความแตกต่างของความเข้มข้นของอิเล็กตรอนระหว่างภายนอกและภายในของไทลาคอยด์
  - ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับอิทธิพลของความเข้มแสงที่มีต่อใบโกสนที่เติบโตในธรรมชาติ
    1. เมื่อความเข้มแสงเพิ่มขึ้น ใบจะมีปริมาณคลอโรฟิลล์ต่อพื้นที่ลดลง
    2. เมื่อความเข้มแสงเพิ่มขึ้น อัตราการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิจะเพิ่มขึ้นเสมอ
    3. เมื่อความเข้มแสงลดลง ใบจะสร้างแคโรทีนอยด์เพิ่มขึ้นเพื่อช่วยในการรับแสง
    4. เมื่อความเข้มแสงลดลง ใบจะสร้างคิวทิเคิลเพิ่มขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นเลนส์รวมแสงช่วยให้แพลลิวเคลลล์ได้รับแสงเต็มที่

5. การตรึงคาร์บอนไดออกไซด์ในพืช เกิดขึ้นที่ใด
  1. ทุกเซลล์ของพืช C_3 และพืช CAM
  2. มีโซฟิลล์ของพืช C_3 และพืช C_4
  3. เฉพาะที่บันเดิลชีทของพืช C_4 และทุกเซลล์ของพืช CAM
  4. เฉพาะที่บันเดิลชีทของพืช C_4 และมีโซฟิลล์ของพืช CAM

6. ข้อใดถูกต้องสำหรับปฏิกิริยาแสง (light reaction)
  1. กลุ่มโปรตีนสำคัญในการถ่ายทอดอิเล็กตรอนในปฏิกิริยาแสงมีเพียง 2 กลุ่ม คือ ระบบแสง I และระบบแสง II
  2. คลอโรฟิลล์ทุกโมเลกุลในระบบแสง สามารถเป็นตัวให้อิเล็กตรอนในปฏิกิริยาแสง หากได้รับคลื่นแสงที่เหมาะสม
  3. ATP synthase ที่อยู่บริเวณเยื่อไทลาคอยด์เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาการสร้าง ATP ในปฏิกิริยาแสง
  4. การถ่ายทอดอิเล็กตรอนแบบไม่เป็นวัฏจักรทำให้ได้ NADH

7. ข้อใดถูก สำหรับกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสง
  1. ผลผลิตสุดท้ายของกระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงคือ แก๊สออกซิเจน และ G3P (PGAL)
  2. ในวัฏจักรคัลวิน RuBP สามารถตรึงได้ทั้งคาร์บอนไดออกไซด์ และออกซิเจน
  3. Rubisco เป็นโปรตีนที่พบมากที่สุดในพื้นที่ และพบในทุกเซลล์ที่มีชีวิตของพืช
  4. เซลล์บันเดิลชีทของพืช C_4 มี PEP carboxylase และ Rubisco ช่วยกันตรึงคาร์บอนไดออกไซด์

8. ข้อใดถูกต้องสำหรับปฏิกิริยาตรึงคาร์บอนไดออกไซด์
  1. PGA เป็นสารเสถียรตัวแรกที่เกิดจากขั้นตอนการรวมกันของ RuBP และ CO_2 โดยได้พลังงานจาก ATP
  2. ผลผลิตสุดท้ายของปฏิกิริยาตรึงคาร์บอนไดออกไซด์ คือ G3P หรือ PGAL
  3. ขั้นตอนรีเจนเนอเรชัน คือขั้นตอนที่นำ PGAL 2 โมเลกุล สร้างน้ำตาล C_6 1 โมเลกุล
  4. น้ำตาล C_6 ที่เกิดขึ้นในคลอโรพลาสต์ สามารถลำเลียงไปยังไมโทคอนเดรียได้โดยตรงเพื่อสลายให้ได้พลังงาน

9. ในสภาวะปกติข้อความต่อไปนี้ข้อใดถูกต้อง
  1. พืช C_3 สังเคราะห์แสงในเวลากลางวัน ส่วนพืช CAM สังเคราะห์แสงในเวลากลางคืน
  2. พืช C_3 สังเคราะห์แสงในเวลากลางวัน ส่วนพืช C_4 สังเคราะห์แสงในเวลากลางคืน
  3. พืช C_4 สังเคราะห์แสงในเวลากลางวัน ส่วนพืช CAM สังเคราะห์แสงในเวลากลางคืน
  4. พืช C_4 และ CAM สังเคราะห์แสงในเวลากลางวัน

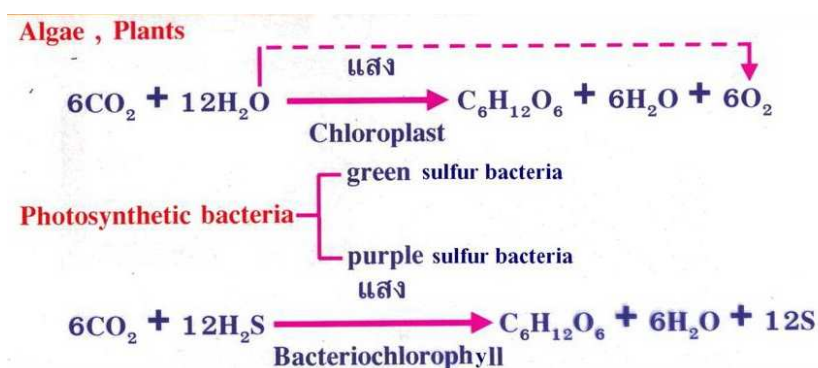

10. ข้อเปรียบเทียบระหว่างพืช C₃ และพืช C₄ ข้อใดไม่ถูกต้อง

	ข้อเปรียบเทียบ	พืช C ₃	พืช C ₄
1.	บันเดิลชีทของใบ	อาจมีหรือไม่มี	มี
2.	คลอโรพลาสต์ที่เซลล์บันเดิลชีท	ไม่มี	มี
3.	การได้ CO ₂ จำนวนครั้งของการตรึง CO ₂ และแหล่งที่เกิด ปฏิกิริยาตรึงโซฟิลล์	ได้จากอากาศ 1 ครั้ง ซึ่งเกิดการตรึงที่เซลล์มีโซฟิลล์	ได้จากอากาศ 1 ครั้ง ซึ่งเกิดการตรึงที่เซลล์มีโซฟิลล์และได้จากการเกิดภายในใบอีก 1 ครั้ง ซึ่งเกิดการตรึงที่เซลล์บันเดิลชีท
4.	สารตัวแรกที่เกิดจากการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์	กรดฟอสโฟกลีเซอริก	กรดมาลิก

การสังเคราะห์ด้วยแสง (Photosynthesis)

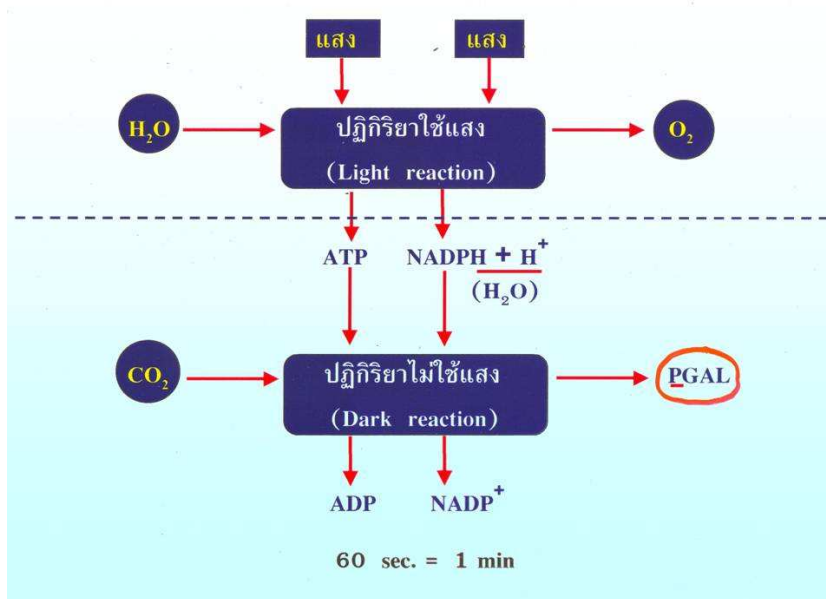
ปฏิกิริยาการสร้าง PGAL จาก CO₂ กับ H ของ H₂O หรือ H₂S โดยอาศัยพลังงานแสง และได้ O₂ หรือ S เป็น by products

การสังเคราะห์ด้วยแสง แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

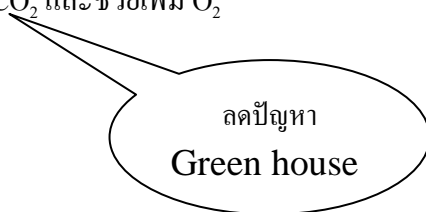
1. ปฏิกิริยาใช้แสง (light reaction หรือ photochemical reaction) เป็นปฏิกิริยาขั้นที่พืชรับพลังงานแสงมาใช้สร้างสารอินทรีย์พลังงานสูง 2 ชนิด คือ $\text{NADPH} + \text{H}^+$ และ ATP โดยใช้ H₂O เป็นวัตถุดิบและเกิด O₂ เป็นผลิตภัณฑ์พลอยได้

2. ปฏิกิริยาไม่ใช้แสง (dark reaction หรือ enzyme reaction) เป็นปฏิกิริยาขั้นตอนการสร้างน้ำตาล PGAL จาก CO₂ กับ H ของ H₂O ที่อยู่ในรูป $\text{NADPH} + \text{H}^+$ โดยพลังงานจาก ATP

ความสำคัญของ Photosynthesis

1. สร้างสารประกอบอินทรีย์ได้มากสุดในโลก
2. ช่วยลด CO₂ และช่วยเพิ่ม O₂

ข้อสรุป : Photosynthesis

ต้องเกิดน้ำตาลเสมอไม่จำเป็นต้องเกิด O₂ เสมอไป

ปัจจัยที่ต้องใช้ในปฏิกิริยาใช้แสง

1. ระบบแสง (Photosystem) อยู่ที่เยื่อหุ้มไทลาคอยด์มี 2 ระบบคือ :-

1.1 ระบบแสง 1 (Photosystem I) ประกอบด้วย chlorophyll a ชนิดดูดแสงได้ดีที่ความยาวคลื่น 700 nm ซึ่งจัดเป็นสารที่ระบบ 1 (pigment system 1)

1.2 ระบบแสง 2 (Photosystem II) ประกอบด้วย

1.2.1 Chlorophyll

- a ชนิดดูดแสงได้ดีที่ความยาวคลื่น 680 nm
- b ในพืชและสาหร่ายสีเขียว
- c ในสาหร่ายสีน้ำตาลและสีน้ำตาลแกมเหลือง
- d ในสาหร่ายสีแดง

1.2.2 Carotenoid

- Carotene
- Xanthophyll

1.2.3 Phycocyanin ในสาหร่ายสีเขียวแกมฟ้า

1.2.4 Phycoerythrin ในสาหร่ายสีแดง

② แสง จะใช้ในการ :- **Photooxidation**

2.1 กระตุ้นให้ e^- หลุดออกจาก chlorophyll (excited state e^-)

2.2 Photolysis ของ H_2O

$$H_2O \xrightarrow{\text{แสง}} 2H^+ + 2e^- + \frac{1}{2}O_2$$

2.3 สร้างสารอินทรีย์พลังงานสูง 2 ชนิด คือ ATP และ NADPH + H^+

③ $H_2O \rightarrow$ Proton & electron donor $\xrightarrow{H\text{-donor}}$ (H*)

④ ADP, Pi รับพลังงานที่ถ่ายทอดมาจาก e^- เกิดเป็น ATP $\rightarrow$ Photophosphorylation***

⑤ NADP⁺ เป็น H-acceptor จาก H_2O เกิดเป็น NADPH + H^+

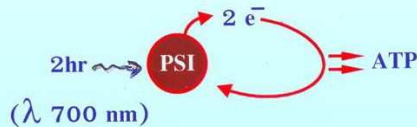
$$NADP^+ + 2H \rightarrow NADPH + H^+$$

Light reaction

เมื่อ chl. Q P700 ของ PSI รับแสง 2 hr (photon) ใน λ 700 nm จะทำให้ e^- หลุดออกไป และมีการถ่ายทอด e^- 2 ลักษณะ :-

1. Cyclic e^- transfer

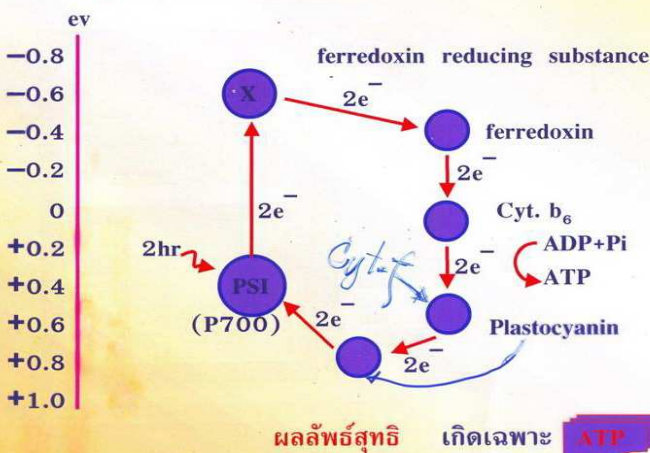
e^- ที่หลุดออกจาก PSI แล้วจะกลับมาที่ PSI ตามเดิม และพลังงานที่ปลดปล่อยจาก e^- จะนำไปสร้าง ATP (Cyclic Photophosphorylation)

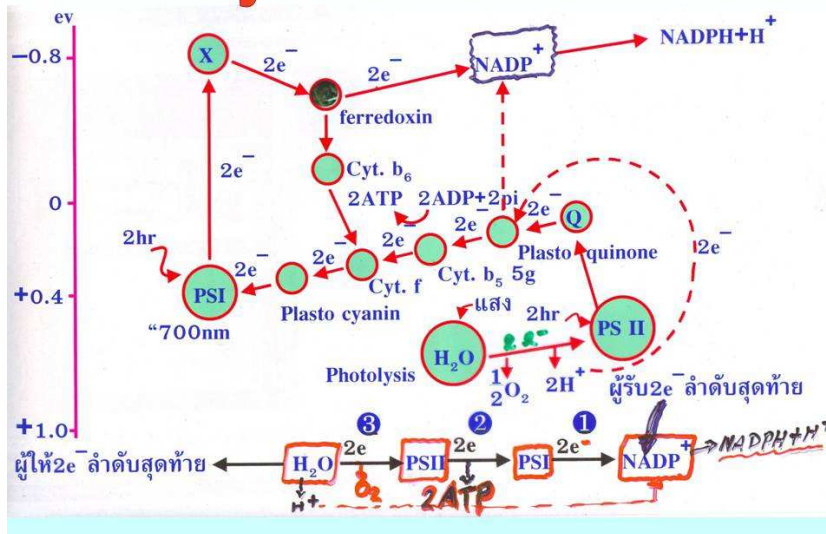
Light reaction

เมื่อ PSI รับแสง 2hr ทำให้ e^- มีพลังงาน :-

I. Cyclic electron transfer

II. Noncyclic electron transfer

สิ่งเปรียบเทียบ	Cyclic	Noncyclic
1. ระบบแสง	เฉพาะ PSI	ทั้ง PSI & PSII
2. λ	700 nm	680, 700 nm
3. Photolysis ของ H_2O	ไม่เกิด	เกิด
4. O_2	ไม่เกิด	เกิด
5. ATP	← เกิด →	← เกิด →
6. $NADPH+H^+$	ไม่เกิด	เกิด
ผลลัพธ์สุทธิ	เกิดเฉพาะ ATP	เกิดทั้ง ATP, $NADPH+H^+$, O_2

Dark reaction

☉ การตรึง CO_2 จะเกิดได้ 3 Pathways :-

1. C_3 - Plants $\rightsquigarrow$ PGA (3C)
2. C_4 - Plants $\rightsquigarrow$ OAA (4C)
3. CAM-Plants $\rightsquigarrow$ กระบองเพชร สับปะรด ว่านหางจระเข้

C_3 -Plants $\rightsquigarrow$ สร้างสารที่มี 3C คือ PGA เป็นตัวแรก

★ Ex Dicots, Monocots ส่วนใหญ่

(CO_2 fixer)

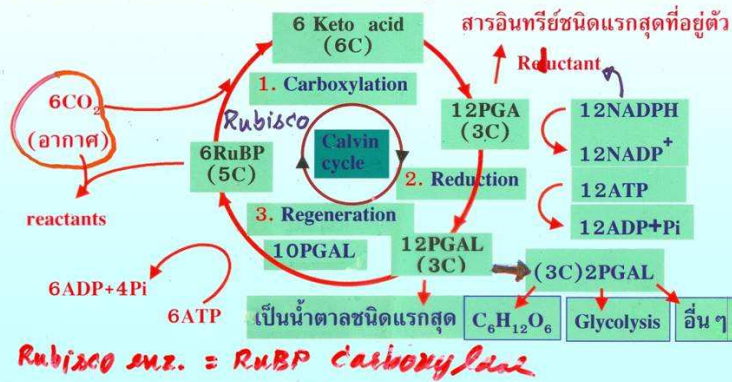
★ ตรึง CO_2 ครั้งเดียวโดยสาร RuBP = 5C (Ribulose bisphosphate)

ใน Calvin cycle ซึ่งเกิดใน Mesophyll cell (Palisade, spongy cell) ของใบ

Parenchyma

C₃ - Plants

พืชที่สร้างสารอินทรีย์ตัวแรกจากการตรึง CO₂ เป็นสาร 3C คือ สาร PGA

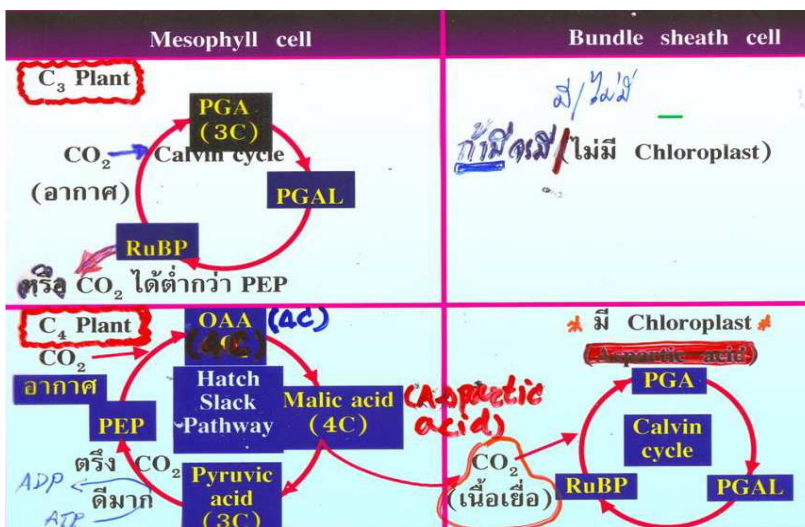

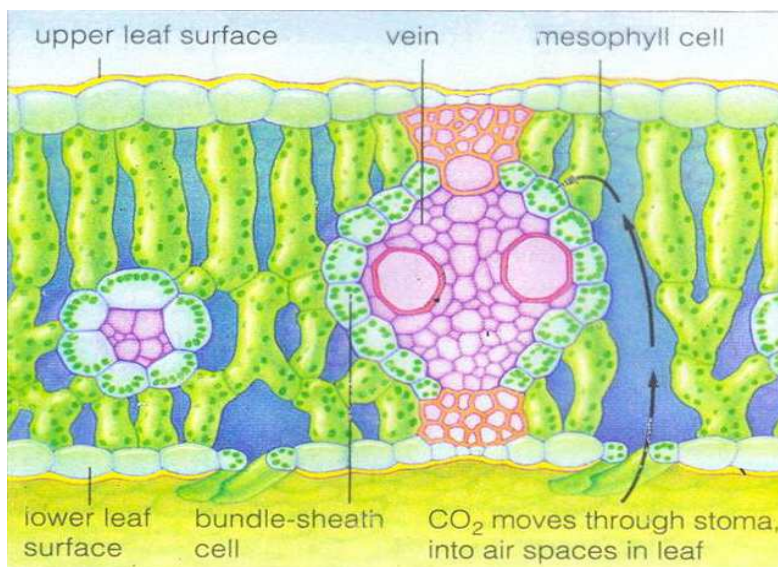
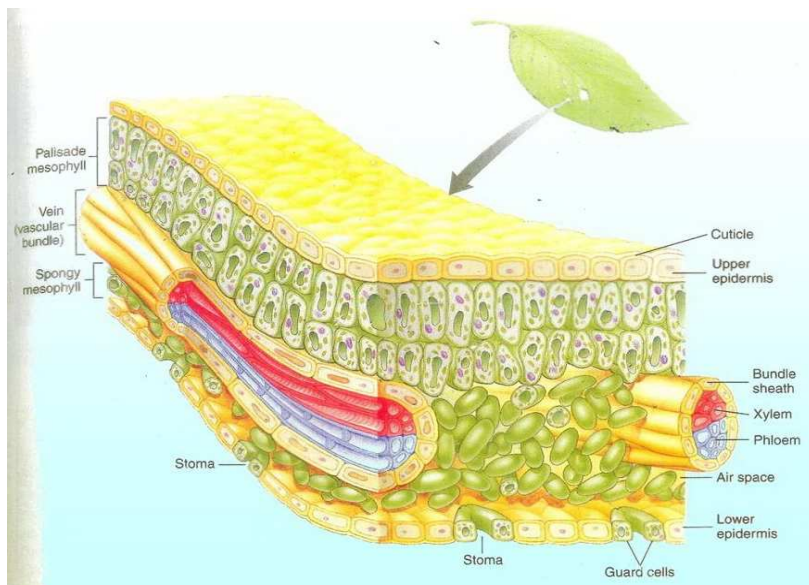
C₄ - Plants

พืชที่มีการสร้างสารอินทรีย์ตัวแรกสุดจากการตรึง CO₂ เป็นสารที่มี 4C คือ OAA (oxaloacetic acid)

ตัวอย่าง อ้อย ข้าวโพด ข้าวฟ่าง หญ้าเขตร้อนบางชนิด → พืชเมืองร้อน
 การตรึง CO₂ เกิด 2 ครั้ง/ตรึง CO₂ ดีมาก *มากไม่สู้ไร้อย*

1. การตรึง CO₂ จากอากาศโดยสาร PEP (Phosphoenolpyruvic acid) = 3C ซึ่งเกิดใน Hatch - Slack pathway บริเวณ Mesophyll cell ของใบ
2. การตรึง CO₂ ในเนื้อเยื่อโดยสาร RuBP ใน Calvin cycle ซึ่งเกิดใน Bundle sheath cells (Parenchyma ที่มี chloroplast)

Typical C4 plant leaf in cross-section

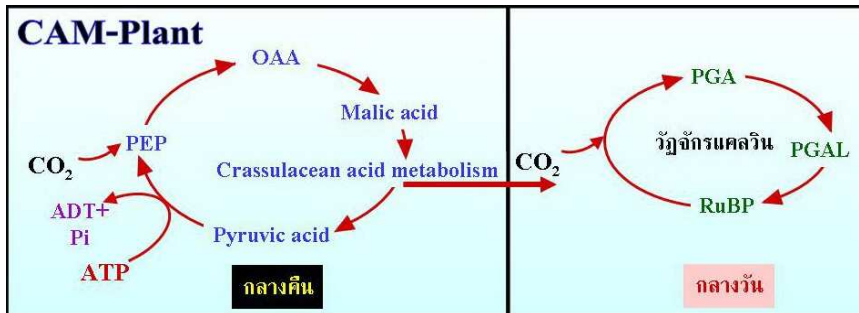
เปรียบเทียบพืช C₃ และ C₄

ชื่อเปรียบเทียบ	พืช C ₃	พืช C ₄
1. บันเดิลชีท	อาจมีหรือไม่มี	มี
2. คลอโรพลาสต์ที่บันเดิลชีท	ไม่มี	มี
3. จำนวนครั้งของการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์	1 ครั้ง	2 ครั้ง
4. สารตัวแรกที่เกิดจากการตรึงคาร์บอนไดออกไซด์	PGA (3C)	OAA (4C)
5. การเกิดโฟโตเรสไพเรชัน	มี	มีน้อยมาก
6. ประสิทธิภาพของการใช้น้ำ	ต่ำ เพราะใช้น้ำมากต่อการตรึง CO ₂ 1 โมเลกุล	สูง เพราะใช้น้ำน้อยต่อการตรึง CO ₂ 1 โมเลกุล

3. พืชซีเอเอ็ม (CAM-plants = Crassulacean acid metabolism plants)

พืชซีเอเอ็ม เป็นพืชที่มีการตรึง CO_2 2 ครั้งเหมือนพืช ซี-4 แต่การตรึง CO_2 ครั้งแรกจะเกิดเวลากลางคืน การตรึง CO_2 ครั้งที่สองเกิดเวลากลางวัน โดยในเวลากลางคืนปากใบเปิด CO_2 จะถูกตรึงโดย PEP เกิดเป็น malic acid เก็บสะสมในแวคิวโอล พอถึงเวลากลางวัน malic acid จะถูกปล่อยออกจากแวคิวโอล และเกิดปฏิกิริยา decarboxylation ทำให้ได้ CO_2 ออกมา เพื่อเข้าสู่วัฏจักรแคลวินต่อไป ตัวอย่างพืช ซีเอเอ็มได้แก่ กระบองเพชร ว่านหางจระเข้ สับปะรด

เซลล์มีโซฟิล

เปรียบเทียบปฏิกิริยาไม่ใช้แสงของพืช C-3 พืช C-4 และ CAM plant (Villeg et. Al. ,1985)

